

UPRavno sodišče
REPUBLIKE SLOVENIJE

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

Upravno sodišče Republike Slovenije je v senatu, ki so ga sestavljali višji sodnica in sodnika dr. Damjan Gantar kot predsednik ter Jure Likar in Jasna Šegan kot člana,

ob sodelovanju višje pravosodne svetovalke Klavdije Škrlec kot zapisnikarice,

v upravnem sporu tožeče stranke: _____, ki jo
zastopa odvetniška družba _____, zoper toženo stranko:
REPUBLIKA SLOVENIJA, ki jo zastopa Informacijski pooblaščenec, Ljubljana,

zaradi dostopa do informacij javnega značaja,

o tožbi zoper odločbo Informacijskega pooblaščenca št. 090-75/2018/5 z dne 8. 6. 2018,

na seji **23. septembra 2020**

RAZSODILO:

- I. Tožbi se ugotovi, odločba Informacijskega pooblaščenca št. 090-75/2018/5 z dne 8. 6. 2018 se odpravi in se zadeva pošlje v odločitev Okrajnemu sodišču v Mariboru.
- II. Tožena stranka je dolžna tožeči stranki povrniti stroške postopka v znesku 382,47 EUR v roku 15 dni od vročitve tega sklepa, od poteka tega roka do plačila z zakonskimi zamudnimi obrestmi.

I U 1512/2018-14

ODLOČBA JE PRAVNOMOČNA

UPRavno sodišče RS, Ljubljana

Podpis pristojne
sodne osebe:

OBRAZLOŽITEV

Povzetek izpodbijane odločbe

1. Tožena stranka je z izpodbijano odločbo zavrnila tožnikovo pritožbo zoper odločbo Vrhovnega sodišča Su 493/18 z dne 3. 4. 2018.
2. Iz obrazložitve je uvodoma razvidno, da je tožnik na Okrožno sodišče v Mariboru vložil zahtevo za posredovanje sodbe, s katero je Okrajno sodišče v Mariboru na pogojno zaporno kazen obsodilo organizatorja volilne kampanje župana Andreja Fištravca. Okrožno sodišče mu je posredovalo le anonimiziran izrek sodbe in ne njene obrazložitve. S tem povezano zahtevo je skladno z 21. členom Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (v nadaljevanju ZDIJZ) namreč odstopilo v reševanje Vrhovnemu sodišču, ki jo je ob sklicevanju na 3. in 8. točko prvega odstavka 6. člena ZDIJZ zavrnilo.
3. Glede na navedeno je tožena stranka ugotovila, da je v obravnavani zadevi predmet presoje obrazložitev omenjene sodbe Okrajnega sodišča v Mariboru II K 21363/2017 z dne 16. 1. 2018. Presodila je, da je pravica do javnosti sojenja iz 24. člena Ustave namenjena strankam postopka, kar pomeni, da celoten spis in sodba nista (samodejno) prosto dostopna informacija javnega značaja. Čeprav je menila, da Zakon o kazenskem postopku (v nadaljevanju ZKP) jasno določa, kdo in pod kakšnimi pogoji ima pravico do dokumentov iz sodne zadeve, je sprejela stališče, da se v obravnavani zadevi zahteva po obrazložitvi sodbe nanaša na (imensko) določenega posameznika, zaradi česar gre za varovane osebne podatke in s tem izjemo po 3. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ. Ocenila je, da ni mogoč niti delen dostop s prikritjem teh podatkov, saj prikritje istovetnosti (anonimizacija) ni možno, ko prosilec zahteva informacijo glede določenega posameznika. Ker je predmet zahteve nepravnomočna sodba, je po njeni presoji podana tudi izjema po 8. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ. Razkritje obrazložitve take sodbe bi namreč škodilo izvedbi ponovljenega kazenskega postopka, saj bi bila javnost seznanjena z njegovim celotnim potekom in izvedenimi dokazi. Menila je, da zaradi razkritja zahtevanih podatkov določenih dejanj ne bi bilo mogoče opraviti ali pa rezultati postopka ne bi odražali dejanskega stanja.
4. Tožena stranka se je strinjala s stališčem, da v tej fazi kazenskega postopka interes javnosti ne opravičuje posega v ustavno pravico do varstva osebnih podatkov. Pri tem je upoštevala, da je tožnik že prejel izrek sodbe. Strinjala se je, da je pravilnost in zakonitost volilnih kampanj pomembna družbena tema. Vendar pa je ob upoštevanju, da gre za kazenski postopek, v katerem velja domneva nedolžnosti, menila, da razkritje obrazložitve kazenske sodbe ne bi v ničemer pripomoglo k javni razpravi o temah, ki so pomembne za javnost. Interesu splošne javnosti je po

oceni tožene stranke namreč zadoščeno že s prosto dostopnostjo izreka nepravnomočne sodbe.

Povzetek bistvenega tožnikovega trditvenega gradiva

5. Zoper navedeno odločbo tožene stranke je tožnik vložil tožbo zaradi nepravilne uporabe materialnega prava ter nepravilno in nepopolno ugotovljenega dejanskega stanja. Predlagal je, naj sodišče po opravljeni glavni obravnavi, na kateri naj sodišče zasliši več prič, izpodbija odločbo spremeni tako, da organu naloži posredovanje zahtevanih podatkov (obrazložitev sodbe II K 21363/2017 z dne 16. 1. 2018 in imena sodečih sodnikov), podrejeno pa, da izpodbija odločbo razveljavi in zadevo vrne toženi stranki v ponoven postopek. Priglasil je stroške.
6. Tožnik ob sklicevanju na 24. člen Ustave in 6. člen Evropske konvencije o človekovih pravicah meni, da Ustava ne dopušča tovrstnih izjem pri javnosti sodb. Trdi, da so javne vse sodbe, še posebej tiste, pri katerih je velik interes javnosti. Navaja, da ima javnost po javni obravnavi pravico izvedeti za razloge, na katerih temelji odločitev sodišča. Nasprotna razlaga ZDIJZ je po njegovem protiustavna. Meni, da bi nepravnomočne sodbe morale biti javne ne glede na stranke kazenskega postopka. Poudarja, da bi javnost morala nadzirati delovanje oseb, ki vplivajo na politiko in so tesni sodelavci najpomembnejših nosilcev oblasti. Pojasnjuje, da hoče o sodbi poročati kot novinar.
7. Iz nadaljnjih tožbenih navedb je razvidno, da tožena stranka ni odločila o tožnikovi pritožbi v delu, ki se nanaša na imena sodečih sodnikov, saj mu je organ posredoval le ime ene sodnice kot članice senata.

Povzetek bistvenega trditvenega gradiva tožene stranke

8. Tožena stranka se je v odgovoru na tožbo v bistvenem sklicevala na razloge izpodbijane odločbe. Navedla je še, da obrazložitev kazenske sodbe vsebuje varovane osebne podatke, za obdelavo katerih mora imeti upravljalec zbirke osebnih podatkov (v obravnavani zadevi Vrhovno sodišče) izrecno zakonsko podlago. To po mnenju tožene stranke ni ustavna določba o javnosti sojenja, saj široka razlaga ustavnih in zakonskih določb ni dopustna. Posameznik mora namreč vnaprej vedeti, kdo bo obdeloval njegove osebne podatke in kakšen je namen obdelave. Upoštevana mora biti iz načela zakonitosti in poštenosti izhajajoča pričakovana zasebnost. Navaja, da z vidika varstva osebnih podatkov ni pomembna morebitna pravnomočnost sodbe, ampak obstoj zakonske podlage za tovrstno obdelavo osebnih podatkov. Meni, da bi bil javni interes glede razkritja močnejši le, če bi bile ogroženo življenje, zdravje ali varnost ljudi ali če bi grozila škoda za premoženje večje vrednosti, kar v obravnavani zadevi ni podano. Poudarja, da je bila javnost z dostopom do izreka sodbe seznanjena tako s kazenskim postopkom

kot tudi z odločitvijo sodišča, kar omogoča zadosten vpogled javnosti v ravnanje politikov v času kampanje. Tožena stranka še pojasnjuje, da organ ni odločal o dostopu do podatkov o sodečih sodnikih, zaradi česar navedeno ni bilo predmet presoje v izpodbijani odločbi. Okrožno sodišče v Mariboru je namreč z elektronskim sporočilom dne 31. 1. 2018 seznanilo tožnika z imenom in priimkom sodnice posameznice, ki je obravnavala zadevo, zato je organu posredovalo v presoji le zahtevo za dostop do obrazložitve sodbe.

Presoja sodišča

K I. točki izreka:

9. Tožba je utemeljena.
10. Iz dejanskega stanja zadeve je razvidno, da se tožnikova zahteva nanaša na obrazložitev sodbe Okrajnega sodišča v Mariboru, s katero je bil na pogojno zaporno kazen obsojen _____ organizator volilne kampanje takratnega župana Andreja Fištravca. Tožniku je bil namreč posredovan le anonimiziran izrek navedene sodbe.
11. Glede na navedeno tožnik zahteva dostop do informacij iz spisov kazenskega postopka. Vrhovno sodišče je že presodilo¹, da pravno podlago za to daje 128. člen ZKP, ki ne ureja zgolj upravičenj strank kazenskega postopka, temveč tudi vsake druge osebe, ki ima opravičen interes (prvi odstavek)² in ga izkaže pred pristojnim organom (drugi odstavek). Ta zakon torej ureja posebna pravila za dostopanje do navedenih informacij ter vsebuje v zvezi s tem tudi tem postopkom ter pravicam oseb, ki so v njih, posebej prilagojene omejitve.³ To pomeni, da 128. člen ZKP določa tako omejitve kot tudi način uresničevanja ustavne pravice do informacije javnega značaja⁴ ob upoštevanju specifičnega področja kazenskega postopka. Navedena določba je torej v funkciji uresničevanja več različnih ustavnih pravic (22. člena, 39. člena Ustave itd.).⁵ Zato se ZDIJZ lahko uporabi le glede dostopa do tistih podatkov, ki so bili pridobljeni ali sestavljeni zaradi kazenskega pregona ali v zvezi z njim, ki niso v sodnih spisih.⁶
12. Ob upoštevanju navedenih izhodišč je tožena stranka svojo odločitev oprla na zmotno razlago materialnega prava. Ker je zahtevana obrazložitev navedene sodbe del kazenskega spisa, bi namreč morala za odločitev v zadevi uporabiti 128. člen

1 Sodba Vrhovnega sodišča X Ips 4/2020 z dne 27. 5. 2020 (18. točka obrazložitve).

2 Glasi se: "Vsakemu, ki ima opravičen interes, se sme dovoliti pregled in prepis posameznih kazenskih spisov."

3 Navedena sodba Vrhovnega sodišča (18. točka obrazložitve).

4 Drugi odstavek 39. člena Ustave se glasi: "Vsakdo ima pravico dobiti informacijo javnega značaja, za katero ima v zakonu utemeljen pravni interes, razen v primerih, ki jih določa zakon."

5 Navedena sodba Vrhovnega sodišča (19. točka obrazložitve).

6 Prav tam, 23. točka obrazložitve.

ZKP, ki urejata pridobitev informacij v zvezi s kazenskimi postopki.

13. Tako materialnopravno stališče vpliva tudi na pristojnost za odločanje in pravna sredstva v zvezi s pridobivanjem navedenih informacij, ki so predvidena v ZKP. V obravnavani zadevi je tožnik svojo prošnjo za pridobitev informacije, torej obrazložitev sodbe, naslovil na Okrožno sodišče v Mariboru. Za odločanje o dostopu do te informacije pa je specialna pravna podlaga v 128. členu ZKP, zaradi česar tudi glede pristojnosti za odločanje ni mogoče uporabiti splošnejšega ZDIJZ. Po drugem odstavku 128. člena ZKP namreč dovoljuje pregled in prepis spisov organ, pred katerim teče postopek; ko pa je postopek končan, dovoli to predsednik sodišča ali uradna oseba, ki jo on določi. Če so spisi pri državnem tožilcu, dovoljuje pregled in prepis državni tožilec. Skladno s tretjim odstavkom 128. člena ZKP pa se sme pregled in prepis posameznih kazenskih spisov odreči, če to narekujejo posebni razlogi obrambe ali varnosti države ali če je bila javnost izključena z glavne obravnave. Zoper tak sklep je dovoljena pritožba, ki ne zadrži njegove izvršitve.
14. Glede na navedeno sodišče s svojo odločbo ne more vrniti zadeve v ponoven postopek toženi stranki, saj o tem na podlagi zakona ni pristojna odločati. Zato je tožbi ugodilo in odpravilo izpodbijani upravni akt ter zadevo poslalo v odločitev Okrajnemu sodišču v Mariboru, pred katerim je tekla navedena kazenska zadeva (prva točka prvega odstavka v zvezi s tretjim odstavkom 64. člena Zakona o upravnem sporu, v nadaljevanju ZUS-1).
15. V upravnem sporu je bilo z vročitvijo vlog tožnika in tožene stranke omogočeno sodelovanje prizadeti stranki, torej osebi, na katero se nanaša navedena sodba Okrajnega sodišča v Mariboru. Vendar pa je bila pasivna, kar logično pomeni, da v tem upravnem sporu ni sodelovala. Zato je sodišče skladno s prvo alinejo drugega odstavka 59. člena ZUS-1 odločilo brez glavne obravnave, saj je že na podlagi tožbe, izpodbijanega akta ter upravnih spisov očitno, da je treba tožbi ugoditi in upravni akt odpraviti na podlagi prvega odstavka 64. člena tega zakona, pa v upravnem sporu ni sodeloval tudi stranski udeleženec z nasprotnim interesom. Glede na navedeno procesno dejansko stanje bi bila izvedba glavne obravnave po presoji sodišča sama sebi namen.

K II. točki izreka:

16. Odločitev o stroških. Ker je sodišče tožbi ugodilo, je tožnik v skladu s tretjim odstavkom 25. člena ZUS-1 upravičen do povračila stroškov postopka v pavšalnem znesku v skladu s Pravilnikom o povrnitvi stroškov tožniku v upravnem sporu (v nadaljevanju Pravilnik). Zadeva je bila rešena na seji, tožnika pa je v postopku zastopal odvetnik, zaradi česar se mu priznajo stroški v višini 285,00 EUR (drugi odstavek 3. člena Pravilnika). Ker je moral tožnik v postopku stvar dodatno

pojasnjevati z obrazloženo vlogo, se mu priznajo še stroški v višini 10% od navedenega zneska, torej 28,5 EUR. Tako obračunani stroški se povišajo za 22% DDV, torej za 68,97 EUR. Glede na navedeno je tožnik upravičen do 382,47 EUR. Zakonske zamudne obresti od stroškov postopka tečejo od poteka roka za njihovo prostovoljno plačilo. Plačana sodna taksa pa se v skladu s 37. členom Zakona o sodnih taksah stranki, ki v sporu uspe, vrne po uradni dolžnosti, ne da bi se posebej odločalo o njenem vračilu.

PRAVNI POUK:

Pritožba zoper to sodbo ni dovoljena (prvi odstavek 73. člena ZUS-1).

Ljubljana, 23. september 2020

Predsednik senata:
dr. Damjan Gantar, l.r.

Ta prepis je soglasen z izvornikom
Priloge pristojne sodne osebe: